

ikke feiler, udtalt af den ærede Forslagsstiller, at Communerne for Exempel selv skulde udnævne deres Skolelærere; denne Myndighed har imidlertid heller ikke tidligere været givet Communerne; og det er saaledes ikke blot en Udvikling af det tidligere Bestaaende, men det er virkelig nye Principer, hvorom her er Tale. Jeg skal nu paa ingen Maade undersøge, hvorvidt disse Principer ere rigtige eller ikke; det, jeg vil fremhæve, er kun, at, naar man antager denne Lov, vil man komme ind paa Forhold, som man aldeles ikke har klarer sig. Naar Forslaget i dets nuværende Skikkelse kom ud, saa vilde baade Sogneforstanderskaberne, eller, som de nu skulde hedde, Communeraadene, Landdagen, ja selv Landshøvdingerne, hvor fortræffelige Folk de end maae blive, komme i megen Forlegenhed, hvilket jo ikke er saa unaturligt; thi naar vi, som have givet Loven, selv ere i Forlegenhed med at fortolke den, hvor meget mere maa dette da ikke blive Tilfældet med dem, som skulde modtage og anvende den. Ligesom jeg saaledes troer, at Loven efter dens eget Indhold ikke vil kunne udøve den Virkning, som den tilstgter, saaledes troer jeg ogsaa, at de, til hvem den skulde gives, ville have særdeles Vanskeligheder at overvinde ved Modtagelsen af en Communallov af denne Art. Vi har i mange Aar, inden vi fik vor nærværende Forsfatning, søgt at vise dens Mangler og mere eller mindre antydet, hvorledes vi meente, at en ny Forsfatning skulde være. Noget Saadant er ikke skeet med Hensyn til Communalforholdene. Der er af og til skeet et svagt Forsøg i denne Retning, som dog for det Meste er blevet

staaende ved at udtale det Almeennyttige i at faae en paa en folkelig Grundvold bygget fri Communalforsfatning; man ikke er gaaet ind paa nogen egentlig Drøftelse af alle dertil hørende Forhold, men har indskrænket sig til at paavise enkelte af den tidligere Communallovs Mangler. Dette er ganske naturligt, thi, forinden vi fik Forsfatningen, have vi havt vigtigere Ting at tænke paa, nemlig Indførelsen af en Forsfatning, og efterat vi fik Forsfatningen have vi nok at bestille med ganske andre Forhold. Jeg troer altsaa, at, selv om man vilde give en meget bedre Lov end den, som her er os forelagt, men som gif ud fra fuldstændige nye Grundsatninger, vilde dette for Tiden være et meget reskterligt Forsøg, en saadan Lov vilde ikke falde i den rette Jordbund, idet de Bedkommende ikke vilde vide, hvorledes de skulde anvende den. Desuagtet kan jeg ikke Andet end beklage, at den ærede Indenrigsminister ikke har troet at burde forelægge os en Lov i denne Henseende, en Lov, som nærmere sluttede sig til det allerede Bestaaende, thi jeg maa tiltræde, hvad der i Dag af en æret Rigsdagsmand er yttret, at man i den nærværende Communalforsfatning kunde træffe saadanne Forandringer, at allerede derved vilde skee et betydeligt Fremskridt. Lad vore bestaaende Communallove oprindeligt have havt deres Feil, de ere ved Praxis tildeels ændrede (Nei! Nei!), saaledes ændrede, siger jeg, at i al Fald den Uforstaaelighed i dem, hvorover man fornemmelig har anket, er klarret. -- Det er jo ogsaa naturligt, at denne Lov, som enhver anden, bliver igjennem Udviklingen, igjennem Brugten, forstaaet paa en vis Maade.